

BRÁNA

měsíčník sboru Českobratrské církve evangelické
v Praze-Braníku

XXXI. ročník

číslo 1/leden 2025

VÍTEJTE!

PRAVIDELNÝ SBOROVÝ PROGRAM

Neděle	9.30	bohoslužby (1. neděli v měsíci rodinné, 3. neděli sv. večere Páně)
	14.00	bohoslužby „ <i>Společenství Kristovo</i> “
Pondělí	18.00	křesťanství (setkávání všech zvědavých, 2. pondělí v měsíci)
Úterý	7.30	modlitební setkání
	8.00	společné čtení nábožensky vzdělávací knihy
Středa	17–18	práce na skalce + posezení u kávy (od jara do podzimu)
	18.00	biblická hodina
Pátek	16–18	mladší i starší dorost a odrost
	18.30	mládež
Sobota	9–14	Siloe – pomoc lidem bez domova (1. a 3. sobota v měsíci)

DALŠÍ INFORMACE na předposlední straně časopisu

Obsah

Editorial	3	Za Pavlem Říčánem (1933–2024)	20
Staršovství I	3	Vzpomínka	21
Zápis z 855. schůze 6. 1. 2025		na bratra profesora	
Kartotéka	4	PhDr. Pavla Říčana	
Moje služba u perníkového betléma ·	5	Leoš versus Carnegie. 1:0	22
Mozaika z vánoční hry 2024	6	Předsevzetí, které stojí za to	25
Tajemství pergamenového svitku		Pozvánka	26
Křesťanství	14	na počítačový kurz	
Co ještě tak docela neumíme?	10	Modlitba poutníka	26
Blankou do nového roku	15	(báseň Thomase Mertona)	
Za Noemi Rejchrtovou	18	Kontaktní informace, tiráž	27
(* 1. listopad 1940, † 2. leden 2025)			

EDITORIAL

Milí bratři a sestry,

vítám vás u první Brány v roce 2025!

Ohlížíme se v ní za koncem uplynulého roku. Povedenou vánoční hrou, naším perníkovým betlémem nebo očima mého bratra Dáni Pince také za pěveckým vystoupením ve slavné Carnegie Hall v New Yorku. Nebo že by to nakonec tak slavné nebylo? Přečtěte si sami.

Vzpomínáme také na ty, kdo nás v posledních týdnech opustili a odešli za Pánem, bratra Pavla Říčana a sestru Noemi Rejchrtovou. Děkujeme autorům článků za ohlédnutí za jejich bohatými životy.

A vyhlížíme též do nového roku, který je skvělou příležitostí pro to, udělat si ve věcech pořádek. Věnujte tedy, prosím, pozornost článku Kartotéka od našeho pokladníka Davida Slabého a zkontrolujte si své údaje.

Doufám, že jste rok 2024 zakončili hezky, třeba se zamyšlením nad tím, za co jste v uplynulém roce vděční. Já strávila první polovinu loňského roku s miminkem v nosítku, které nechtělo jinde spát, a i tam ho často budil starší brácha. V těch chvílích to bylo náročné, ale teď už cítím jen velkou vděčnost, že jsme rok strávili společně a ve zdraví.

To přeji také vám, všem čtenářům Brány, do roku 2025.

Ať vás Pán provází a požehná celý nadcházející rok!

Eva Friedrichová

STARŠOVSTVO

Zápis z 855. schůze 6. 1. 2025

855. schůze staršovstva proběhla v řádném termínu v pondělí 6. 1. 2025 za účasti L. Koláře, V. Hájkové, D. Slabého, T. Plháka, I. Jungwirthové, L. Drápala, L. Holé, M. Mazné, J. J. Zvánovce, T. Friedricha, J. Stralczynské a T. Bedrníka.

Biblický úvod si připravila Jana Stralczynská na téma „Jsme zcela v Jeho ruce“, inspirováno knihou Luďka Rejchrt „Věřím“ a textem „Jeremiáš 18,1–6“.

Tento úvod si spolu s námi vyslechl i náš první host – Lia Valková, která je hlavní koordinátorkou potravinové banky na Zbraslavi, spolu s ní pozvaný Aleš

Vymětal bohužel ze zdravotních důvodů nedorazil. Lia nás seznámila se spoustou informací týkající se nejen historie, ale i současného fungování potravinové banky (kterou náš sbor zaštiťuje). Tým kolem banky se stará o cca 60 klientů, které zásobuje nejen potravinami, ale i duchovní pomocí. Moc děkujeme všem dobrovolníkům, kteří tuto důležitou pomoc ve svém volném čase podporují.

Druhá polovina našich hostů – Ester Brandejsová – vystřídala Liu v křesle pro hosta a řešili jsme vše kolem vánoční hry. Na její poslední provedení byly pozitivní ohlasy, hra se Ester opravdu povedla a slouží si díky za úsilí i pečlivost, se kterou scénář i písňe připravila. Hodnotili jsme, co se povedlo méně a jak to příště udělat lépe. Snižuje se nám mimo jiné počet herců. Bylo by dobré, kdyby se naši herci nebáli oslovit své kamarády mimo kostel. Máme v tomto ohledu nějaké plány, tak uvidíme letos v prosinci.

Po odchodu Ester jsme ještě podobně rozebírali vánoční program v kostele. Shodli jsme se, že vánoční akce typu perníkový Betlém, silvestrovské setkání i božíhodové, silvestrovské a novoroční bohoslužby stojí za zachování.

Začínají se dělat první kroky k realizaci sborového dne 1. května, přípravě tradičního sborového shromáždění i plánování sborové dovolené na rok 2026. Ta letošní již naplánována je, bude v Horském domově v Herlíkovicích a více informací by mělo být dostupných již na jaře.

Kromě toho jsme se jako vždy věnovali řadě normálních provozních problémů. Zakončeno modlitbou Páně.

zapsal *Lubor Kolář*

KARTOTÉKA

Začátek nového roku je hezkou příležitostí ke kontrole a doplnění údajů do sborové kartotéky, a to nejen v rámci novoročního předsevzetí mít ve věcech pořádek, ale také abychom vám mohli snadno a bez dalšího doptávání vystavit potvrzení o daru a poslat vám ho e-mailem.

Pokud si tedy nejste jisti, že o vás máme správně vedené všechny základní informace, zvláště pak, pokud od nás chcete potvrzení pro daňové účely, kontaktujte bratra kurátora či rovnou zašlete e-mailem na branik@evangnet.cz tyto identifikační údaje:

Jméno a příjmení, datum narození, adresa bydliště, e-mailová adresa.

Za spolupráci předem děkuje
David Slabý (pokladník).

MOJE SLUŽBA U PERNÍKOVÉHO BETLÉMA

Opravdu jsem netušila, že při své službě na Nový rok po bohoslužbách zažiji tak krásná setkání. Především jsem nečekala, že se na náš perníkový betlém přijde podívat ještě tolik zájemců. Zase jsem musela přidat jedno plus technice, protože novoroční datum u branického sboru v té informační brožurce nebylo, někdo ho dal na internet. S potěšením tedy sděluji, že mezi jedenáctou a patnáctou hodinou se v našem kostelíku zastavilo 25 lidí – mladí, starší a jedna tříletá dívka s rodiči. Přiznávám bez mučení, že jsem jí nabídla, aby si něco (zezadu) vybrala – líbil se jí malý domeček. Všichni reagovali na tu krásnou vůni, obdivovali nápad s rybníčkem, celkové uspořádání a hned také poznali náš kostelík. Nečekaná stokoruna od jedné návštěvnice skončila v jedné z pokladniček. Většina se ptala, jestli to necháváme na příští rok, a schvalovali nápad sestry Verunky Hájkové na biblický kvíz a odměny za správnou odpověď. Přidala jsem vždy něco málo z historie kostela. S jednou mladou návštěvnicí jsme konstatovaly, že ten náš perníkový betlém je svým způsobem mezi těmi pražskými unikát. Následně se rozvinul rozhovor na téma víry a věřících, rozdílů mezi evangelíky a katolíky. Skončily jsme po patnácti minutách, když se objevili další návštěvníci. Když jsem po třetí hodině, po zamčení dveří, hodila klíč do schránky, vyčetla jsem si, že jsem mohla zůstat ještě alespoň o hodinu déle, když jsem viděla, že kolem chodí lidé.

A teď na závěr něco, co mne během těch čtyř hodin napadlo. Vždyť jsem ani nevěděla, kolik cukrářek/cukrářů se na tom vlastně podílelo, vím jen, že o to krásné uspořádání se zasloužily Ester Brandejsová, Zuzka Pavlíková, Verunka Hájková a Iva Šubrtová.

Ráda bych navrhla, aby příští rok – na nějakém vhodném místě – byla napsána jména těch, kteří tu krásu vytvořili (snad by s tím zveřejněním souhlasili).

D. Rut Nývltová

MOZAIKA Z VÁNOČNÍ HRY 2024

Tajemství pergamenového svitku

OBRAZ I – OBJEV STOLETÍ

Nacházíme se ve výstavním sále Jeruzalémského muzea. Průvodkyně (*Amálie Kolářová*) přivádí skupinku školaček (*Maya Voglová, Dora Matoušková, Valerie Řezníčková*) k nejzávažnějšímu exponátu – Velkému Izajášovu svitku, starému přes 2000 let. Vypráví dětem o jeho významu a odpovídá na jejich zvědavé otázky. Nakonec je pozve ke zhlédnutí scénky v rámci doprovodného programu muzea, v němž herci ztvární nalezení tohoto „objevu (dvacátého) století“.

Návštěvnice muzea tak sledují cestu starobylého svitku z kumránské jeskyně až do rukou archeologů a poznají hlavní postavy příběhu svitků od Mrtvého moře. Jsou jimi **beduínský pastýř Muhammad edh-Dhib** (*Daniela Slabá*) a jeho zatoulaná **ovečka Bebe** (*Vendula Bedrníková*), díky které se stal nálezcem slavného svitku, a **betlémský obchodník se starožitnostmi Kando** (*Lukáš Řezníček*), u kterého zas svitek nalezne ke koupi **profesor Eleazar Sukenik z Jeruzalémské univerzity** (*Viktorie Mazná*). Příběh školáky zajímá a chtějí se dozvědět víc...

**PÍSNÍČKA...
O VELKOLEPÝCH OBJVECH**

*Velkolepé objevy
někdy lidé objeví.
Země vydá poklady
o dějinách doklady.*

*Historie vyryje
zprávy, co čas překryje,
jenže tajné úkryty
nakonec jsou odkryty!*

*Od věků jdeme s úžasem
za objevy, za nosem,
v srdci se rodí odvaha -
- ať nám Pán Bůh pomáhá...*

OBRAZ 2 – IZAJÁŠOVO PROROCTVÍ

Příběh tajemného svitku začíná v Jeruzalémě hluboko v minulosti, až v 8. století před Kristem (před naším letopočtem). **Anděl Orian** (*Debora Cohen*) dostal od Hospodina za úkol vnuknout Izajášovi informaci o budoucím narození „jakéhosi Božského bohatýra, Otce věčnosti, Knížete pokoje atd.“ **Izajáš** (*David Cohen*) má vidění, v němž toto poselství přijímá a tlumočí svým učed-

níkům (*Michal a David Pavlíkovi*). Ti poetickým obrazným vyjádřením zprvu moc nerozumějí, ale přesto je perem zapisují na svitky z vydělané zvířecí kůže. Jaké proroctví zaznamenají pro budoucí generace?

OBRAZ 3 – OPERACE „SVITEK“

Ocitáme se v sídle nadnárodní a nadčasové „Agentury temných sil“. Její ředitelka **Madam Zloušová** (*Tereza Matkovská*) svolala tajnou schůzku agentů, aby jim oznámila naléhavou zprávu: prorok Izajáš nedávno předpověděl příchod Mesiáše, který by mohl lidstvu přinést světlo, pokoj a naději. **Agenti Trikmástr** (*David Kurek*) a **Zádrhelová** (*Eva Buckiová*) jsou zděšeni. Ředitelka zahájí „operaci Svitek“, která má za úkol zničit všechny svitky s proroctvím a zabránit narození Mesiáše. V závěru má ovšem sama předtuchu budoucnosti, která ji zneklidní.

PÍSNÍČKA... PROROKUJE IZAJÁŠ

*Prorokuje Izajáš,
starý moudrý prorok,
že k nám přijde Mesiáš –
za léta, či za rok?*

*Prorok mívá vidění
kudy teče řeka,
sám nahlíží do dění,
co nás v dálce čeká...*

*Přijde Božský bohatýr
se svým božským klidem,
spravedlnost svou a mír
přinese všem lidem.*

*Tajuplné proroctví
na pergamen psané
o naději všechno ví,
skrývá nevídané!
Víme, co se stane...*

OBRAZ 4 – STRÁŽCI PROROCTVÍ

Odehrává se 100 let před Kristem. Před druhým chrámem v Jeruzalémě si **tři dívky** (*Viola Kolářová, Žofie Zvánovcová, Antonie Slabá* – *ve skutečnosti nakonec jen dvě, jedna bohužel chyběla pro nemoc – pozn. aut.*) hrají na povolání svých otců – kněze, písaře a strážce svatyně. V rozhovoru s moudrou **Chůvou Tamar** (*Alena Vondroušová*) zjistí, že i když v této době samy jednou povolání svých otců převzít nemohou, i ony mají svou vlastní důležitou roli. Místo péče o hmotné poklady se naučí, jak pečovat o to nejcennější, co nosí uvnitř: malá světélka víry a naděje, která dokáží předávat dál.

OBRAZ 5 – TEMNÁ HODINA

Ocitáme se znovu před Jeruzalémským chrámem. Pod rouškou noci se k němu plíží agenti temných sil Trikmástr a Zádrhelová s tajným posláním najít a zničit vzácný svitek a zničit tak proroctví o Mesiáši. Jenže narazí na **Rabiho Pinchase** (*Martin Matoušek*) a **Strážce Leviho** (*Dan Matoušek*), kteří jsou připraveni chrám a jeho poklady uchránit. Neplánovaně jim přitom přijde na pomoc **Anděl Amariel** (*Viktorie Mazná*). Dokáží agenty temnoty splnit svůj úkol, nebo odhalí něco, co jejich plány převrátí naruby?

PÍSNÍČKA... ODEMKNÍ ZAHRADU

*Když ve městě prší,
když ztratíš směr,
když máš mokrý uši
a není to fér...*

*Odemkni zahradu duše svojí
a nechej naději bránou projít.
Zahrada duše se hned promění,
mír a klid znovu v ní zakoření.*

OBRAZ 6 – NAPLNĚNÉ PROROCTVÍ

Betlém, rodiště Ježíše Nazaretského, řečeného Kristus, za hvězdné noci na přelomu letopočtu... Izajášovo proroctví se přes všechny úklady temných sil naplňuje a postavy z letošního příběhu se ocitají v okamžiku a místě, kde spatří Josefa (Michal Pavlík) a Marii s dítětkem (Žofie Zvánovcová) na vlastní oči... Promění se agenti záškodníci tváří v tvář svému neúspěchu v krotké beránky? To sice není moc jisté, ale diváci branické vánoční hry už vědí, že happy end je nevyhnutelný a vánoční čas běží – Mesiáš se narodil, Haleluja!

PÍSNÍČKA... VÁNOČNÍ ČAS BĚŽÍ

*Vánoční čas běží, noc už chladná je,
dětátko zas leží v jeslích ve chlěvě.
Kolem stolu sedí, spolu večerí
lidé, kteří věří, i ti, co nevěří...*

A sem tam bílý padá sníh... A sem tam bílý padá sníh...

*V Betlémě se Ježíš z Panny narodil,
stal se Králem králů, ze všech největším.
Od té doby lidé, kteří o Něm ví,
každým rokem slaví a prozpěvují!*

A sem tam bílý padá sníh... A sem tam bílý padá sníh...

Musím zmínit, že svou nápaditostí mě potěšila i rozesmála hlavní divadelní rekvizita – „starobylý“ svitek z pravé jelenice, dvou válečků na nudle a kopie hebrejského textu Izajášova prorocství, „zaprášný“ (resp. patinovaný) trochou kakaa ☺, který vytvořila Zuzka Kurková (viz foto). A v této mozaice jsem s do-

volení použila především fotografie z představení hry dne 22. 12. 2024, které opět velmi pěkně nafotila *Berenika Haladová*.

Děkuji srdečně všem z branického společenství, kdo se letos podíleli na realizaci naší (ne)tradiční vánoční hry! Děkuji dětem a mládežníkům, kteří věnovali svůj čas a úsilí, nacvičili své role a opět svým hraním a zpěvem přinesli divákům vánoční poselství! A děkuji Bohu, bez jehož požehnání by se nic z toho nemohlo uskutečnit.

S přáním šťastného nového roku 2025
Ester Brandejsová (námět, scénář, melodie a texty písní).

KŘEŠŤANŠTINA

Vážené sestry a vážení bratři,

s prvními lednovými týdny vám všem vespolek přeji požehnaný rok 2025.

Těsně po vrcholu křesťanských Vánoc (12. leden) se konala 1. Křesťanština/Rozrost na neveselé téma, kterému se již 20 let věnuji: prevence mrtvice/demence. Jak jsem toto téma vybrala? Ač se na první pohled může zdát, že hlavním důvodem je fakt, že jsem trenér kognitivních funkcí a prevence demence (zejména Alzheimerova), zdání klame. Mozek je nedokonalým nástrojem a jednou z jeho ošemetných funkcí je, že se snaží doplnit chybějící kousek informace coby chybějící kousek puzzle. Vše je úplně jinak. Důvodů k mrtvici jsem měla rovnou 5 a jedním z nich je událost, která se před rokem (28. 1.) udála kolem našeho faráře Jardy Pechara. Mnohým seniorům z našeho sboru (a nejen jim) od toho dne mrtvice hrozí...

13. ledna tedy Křesťanština pod vedením mé ovečky z Centra Aktivizačních Programů (dále CAP) Praha 8 Zdeňka Věvody k mé velké radosti proběhla. Díky Bohu za Zdeňka, který si mozkovou příhodou prošel a je chodícím důkazem toho, že následným tréninkem paměti, ukázkovým životním stylem a pozitivním přístupem je možné dál žít, a to aktivní život.

Zdeněk vážil dlouhou cestu z Prahy 8 i na poslední loňskou Křesťanštinu, vedenou naší jáhenkou Verunkou o Nepálu. 25 z nás si nenechalo tuto obohacující událost protéct mezi prsty v adventním dění a bylo mimo jiné odměněno posilu-

jícím a současně chutným nepálským čajem. Listopadově jsem také zažívala radost, i když jiného druhu. Po pomalu se rozjíždějícím podzimu s velkými vlnami v našem sboru a příchodem Verunky se nedařilo dostat do Evenu na to druhé pondělí v měsíci (jak již se standardně scházíme) hosta. Jarda přišel s nápadem umělé inteligence (dále AI) a já s hostem doc. Bohumírem Štědrněm. Nepovedlo se však téma zvládnout ani před létem, ani po něm. Říjnově jsme improvizovaně pouštěli dokument o Gertě Kallikové-Figulusové, a to opět bez hosta. Haleluja na sv. Martina se za chroupání svatomartinských dobrot AI zdařila!

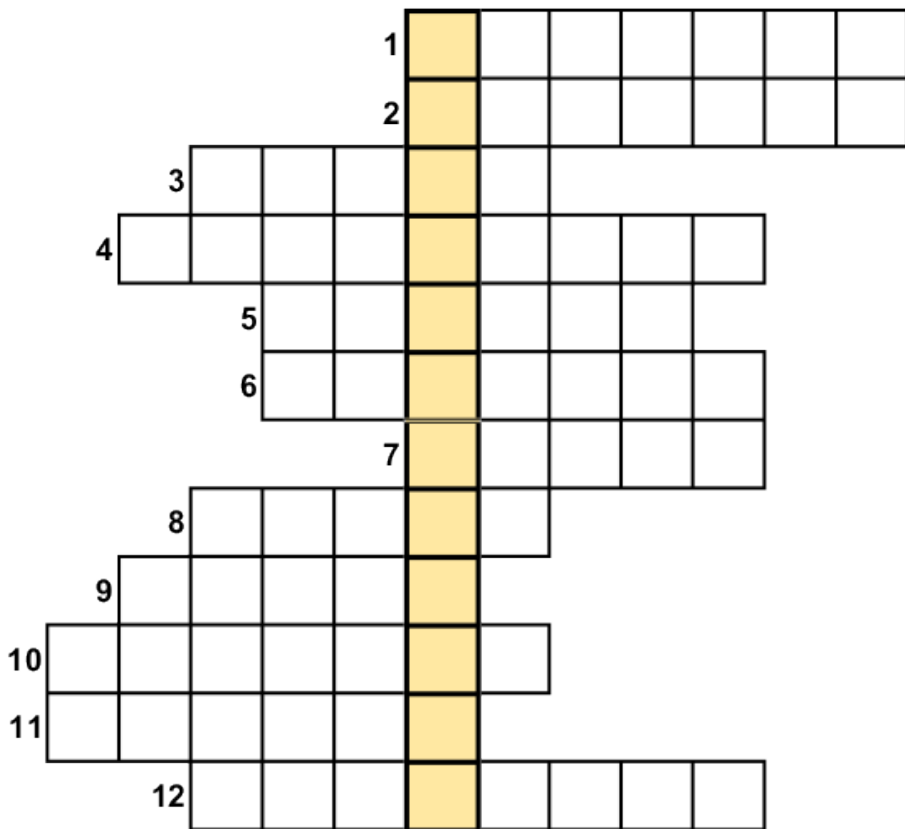
Pokračování tématu trénování paměti proběhne v březnu – v rámci Národního týdne trénování paměti: 10.–16. 3. 2025 www.trenovanipameti.cz.

Zuzka V. Pavlíková

BRANKOU DO NOVÉHO ROKU

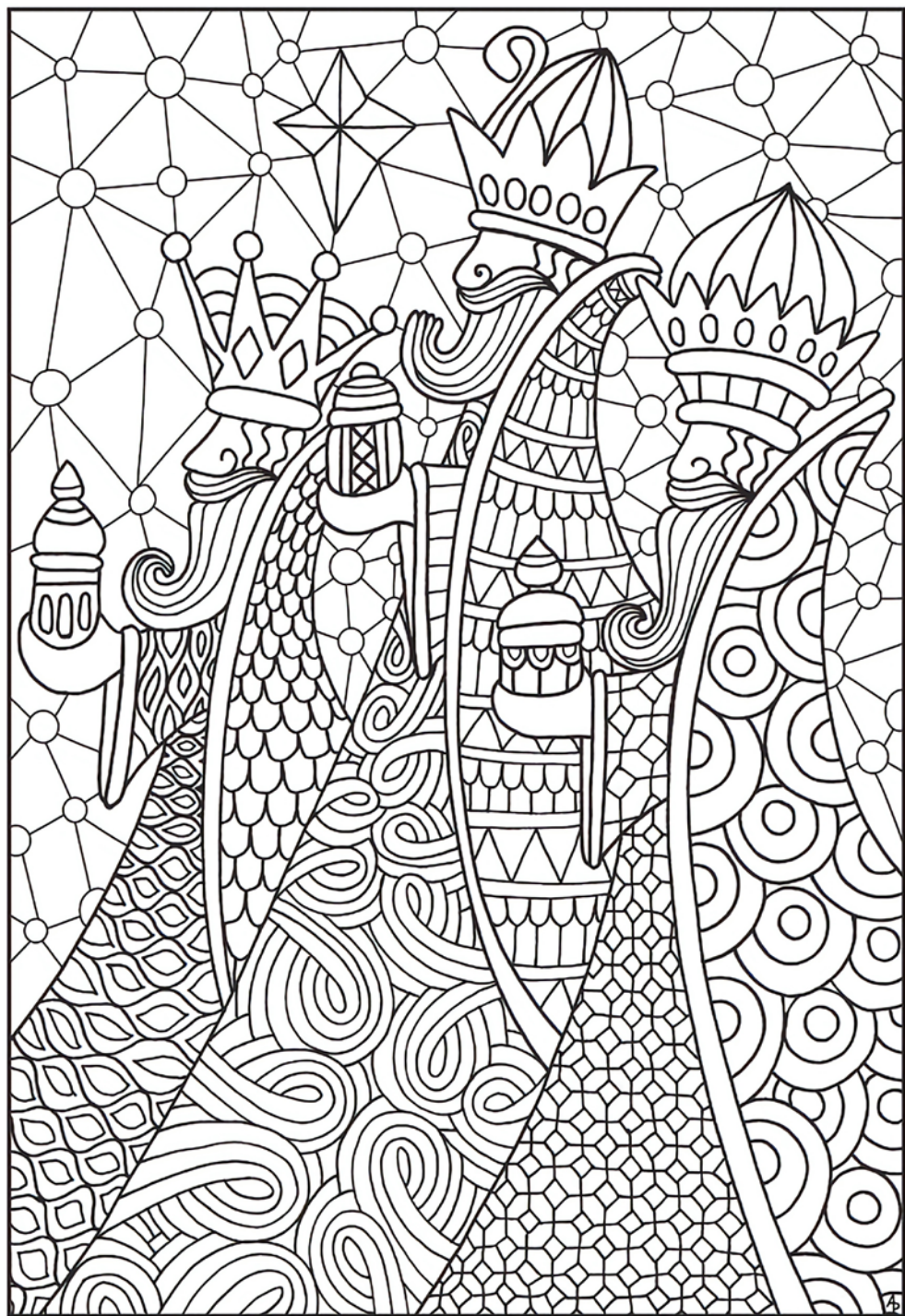
Milí malí i velcí čtenáři,

vítám vás v první Brance roku 2025. Nevím jak vy, ale já si na to nové číslo budu chvíli zvykat. Určitě ještě párkrát napíšu datum špatně. Čím jsem starší, tím déle mi to zvykání trvá. Nebo spíš ten čas beží nějak čím dál rychleji. Než se v novém roce rozkoukám, budou Velikonoce. A jak ten čas rychle utíká, stává se vzácnějším. Vy, děti, se možná někdy nudíte a přemýšlíte, čím si zkrátit dlouhou chvíli, ba dokonce, jak čas takzvaně „zabít“. Mně už se čas vleče málokdy, já se spíš bojím, aby mi neutekl, neproklouzl mezi prsty, abych nepropásla to důležité. I když totiž vím, že je čas vzácný, stejně jím někdy plýtvám. Občas dokonce koukám na hloupá videa na internetu. A někdy to, co dělám, třeba i vypadá užitečně, ale není tím nejdůležitějším. Jako Marta, která se stará o spoustu věcí a nevidí, co je to „jediné nezbytné“. Její sestra Marie, která si sedla Ježíši k nohám a poslouchala, si vybrala správně. Jistě to neznamená, že starat se o druhé je špatně, ale existuje i práce, která může na první pohled vypadat jako nicnedělání, a přitom je právě tím, co je nejvíc potřeba. Ale zas tak snadné to není. Zklidnit se, posadit a zaměřit pozornost k Bohu, to je někdy docela dřina. To, co za něco stojí, taky něco stojí. Zkoušeli jste někdy něco vypěstovat? Nebo vyrobit něco složitějšího? Naučit se něco, co pro vás nebylo snadné? Taková věc pak má cenu všeho toho úsilí a času, který jsme jí věnovali. A my můžeme za něco stát, protože Bůh nám věnoval sám sebe, když přišel na svět, jak jsme si teď o Vánocích připomínali. Nám, nám narodil se. Ježíš znamená „Bůh zachraňuje“. On je „Bůh s námi“, jasná _ _ _ _ _ (tajenka). Ukazuje nám cestu, ale musíme se dívat, musíme poslouchat a dělat kroky tím správným směrem.

LEGENDA:

- 1) vrah betlémských neviňátek
- 2) malému Ježíši se přišli poklonit „mudrci od“
- 3) oznámil pastýřům, že se v Betlémě narodil Spasitel
- 4) město, kde byl Hospodinův chrám
- 5) Josef s těhotnou Marií cestovali z Nazareta v Galileji do Betléma v
- 6) jméno, které znamená „Bůh s námi“
- 7) manžel Marie
- 8) řekla: „Hle, jsem služebnice Páně. Staň se mi podle tvého slova.“
- 9) země, kam po návštěvě mudrců uprchli Josef s Marií a malým Ježíšem
- 10) dozvěděli se, že Spasitele najdou v Betlémě, zavinutého v plenkách a položeného v jeslích
- 11) zbožný muž, kterému bylo Duchem Svatým zjeveno, že dřív než zemře, uvidí Mesiáše
- 12) anděl chválil Boha: „Sláva na výsosti Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má“

ZA NOEMI REJCHRTOVOU

(* 1. listopad 1940, + 2. leden 2025)

Druhého ledna odešla ke svému Pánu a za svým manželem emeritní profesorka církevních dějin na Evangelické teologické fakultě Karlovy univerzity Noemi Rejchrtová.

Vzpomínáme a přikládáme článek církevního historika a vyučujícího na ETF UK Oty Halamy.

Narodila se v pražském Žižkově v rodině kazatele zdejšího sboru Jednoty česko-bratrské (později Církve bratrské) Bohuslava Beneše (1908–1989). Po jeho odchodu do církevní Rady se novým žižkovským kazatelem stal roku 1951 Ludvík Rejchrt (1910–1970), s jehož nejstarším synem Ludvíkem – Ludkem (1939–2019) tvořila Noemi už v dobách svých gymnaziálních studií a ovšem i v dalších dekádách nerozlučný pár, který si sám den svého sňatku připomínal hlavně osvobodivými verši apoštola Pavla z listu Římanům (8,38–39).

Tatáž důvěra v Boží milost dovolila Noemi překonat již po boku svého životního partnera bezmoc, která by jiného jímala, když byl komunistickým režimem označen za třídního nepřítele a přes výtečný prospěch u maturity na žižkovské jedenáctiletce mu bylo znemožněno další vysokoškolské vzdělání. Noemi naopak v této době, na prahu dospělosti, teprve žádá o křest a při křestním obřadu na konci padesátých let přísahá „na prapor Kristův“.

Studium na střední zdravotní škole, složení další maturity a následné uplatnění na oddělení hematologie pražské Thomayerovy nemocnice zbavilo Noemi dle jejích slov „křesťanského romantismu“, takže z něj zůstala jen „pokora nevhodná, nestatečná a dost bezmocná služky – kéž by Páně“. Přestup na pozici radiochemické laborantky v Ústavu hygieny práce a chorob z povolání ČSAV by jistě mohl být po tom, co bylo právě řečeno, chápán jako jistý druh ulehčení, způsobil však jen nedůvěru užaslé poutnice k vědeckému pokroku, vždy úzce propojenému s lidským, často chybným faktorem.

Řečená nedůvěra v lidmi ovládané instituce se ovšem v případě Noemi nerovněla nedůvěře v člověka. Vychována byla v křesťanském prostředí, které se významně angažovalo v sociální oblasti. Sama si od dětství také všimla rázovi-

tých postaviček pavlačových žižkovských domů, sprostých domovnic a vysloužilých hetér, které si před očima užaslé dívenky během chvílky elegantně ubalily na koleně cigaretu. Snad již zde a možná ještě více později v nemocnici, laboratořích a fabrice rostla její touha při vědomí vlastní křehkosti poznat a částečně nést starosti těch druhých, poslouchat jejich příběhy a tím jim ulevovat.

Počátkem šedesátých let Noemi spolu s manželem a jeho bratry opustila rodnou církev a vstoupila pod salvátorskou kazatelnu Josefa Smolíka (1922–2009). V letech 1964–1973 již jako paní farářová pracovala v jilemnickém podniku na výrobu umělých střev pro masný průmysl. Po neschválení invaze vojsk Varšavské smlouvy byla přesunuta ze zdejšího výzkumu ke strojům jako dělnice.

Během pobytu v horských Křižlicích začala Noemi roku 1966 spolu s manželem s dálkovým studiem oboru historie – filozofie na Filozofické fakultě, zakončeným roku 1973 doktorátem na základě dizertační práce na téma politických názorů Václava Budovce z Budova. Vděčně vzpomínala na své tehdejší učitele Františka Kavku (1920–2005), Josefa Petráně (1930–2017) a Milana Sobotku (1927–2024), kteří vlastně nevěřili, že se studium manželů Rejchrtových někdy podaří dokončit a kteří jejich doktorát považovali za svého druhu zázrak.

Roku 1973 nastoupil Luděk do pražského evangelického sboru v Braníku jako vikář, Noemi jako odborná asistentka na tehdejší Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu. Na zdejší katedře církevních dějin se jí ujal Amedeo Molnár (1923–1990), někdejší oponent její dizertace, který se z ní snažil udělat prvotřídní badatelku a zprostředkoval jí rovněž možnost navštěvovat bytové semináře tehdy perzekvovaných historiků a podílet se i na setkáních tzv. pátečníků, k nimž patřil mj. Pavel Spunar (*1928) či Jiří Kejř (1921–2015). Její výtečná habilitační práce z roku 1983 „Studie k českému utrakvismu zejména doby jagellonské“ však nebyla nikdy v celosti publikována. Naopak vyšla řada jejích edic, spojených se jmény Václava Budovce z Budova, Karla Staršího ze Žerotína a Jana Amose Komenského.

Po náhlém Molnárově úmrtí v lednu 1990 působila Noemi dva roky v Historickém ústavu AV ČR pod vedením Františka Šmahela (1934–2025), ale na svou fakultu nezapomněla a roku 1992 se k práci na ní vrátila. O rok později převzala vedení katedry. Roku 1994 byla jmenována profesorkou a o dvacet let později se stala profesorkou emeritní.

Noemčino odcházení bylo nenápadné, její skon vlastně po letech tichého utrpení nepřekvapil. Dnes tak zbývá jen vyjádřit vděčnost Pánu Bohu za ženu, která generace studentů a kolegů vždy znovu a znovu překvapovala brilantními analýzami historických faktů, ale především dojímala svou laskavostí, dobrotivostí a vzácným zájmem o druhého člověka.

Ota Halama

Vzpomínka na sestru Noemi Rejchrtovou se bude konat v sobotu 25. ledna v našem kostele.

V žádném případě se nejedná o smuteční shromáždění, nýbrž o vděčné a radostné připomenutí jejího bohatého a plodného života.

Pokud toto setkání obohatíte nějakou vlastní vzpomínkou, budeme rádi.

Staršovstvo sboru ČCE Praha – Braník

ZA PAVLEM ŘÍČANEM (1933–2024)

Mnozí ve sboru si jistě pamatují, že Pavel Říčán do branického sboru chodil v devadesátých a nultých letech velmi pravidelně a že do sboru vodil své dvě vnučky – děti své dcery, která bydlí v Praze.

S Pavlem jsem udržoval kontakt, vesměs písemný, i poté, co se odstěhoval do Pelhřimova, kde měli s manželkou chalupu a kde bydlí i jejich syn s rodinou. Nepsali jsme si často a viděli jsme se tvář i tvář, poté co už nežil v Praze, snad jen dvakrát nebo třikrát. Nicméně témata, která jsme diskutovali, patří k těm závažnějším. Psával jsem mu také o Vánocích. Letošní pozdrav už si téměř jistě nepřečetl. Zemřel na Boží hod, obklopen svými blízkými.

Váhal jsem, zda se mám na jeho pohřeb vypravit. Odlehlost Moravče, kde se pohřeb konal, nakonec takový problém nebyla. Do Tábora teď vlak uhání svižně, přestup na osobní vlak směr Jihlava je okamžitý, a tak je v Leskovci člověk z hlavního pražského nádraží za pouhé dvě hodiny osm minut. A pak už jen tři kiláky krajinou Vysočiny.

Na moje váhání odpověděl bratr farář Matějka hned prvními slovy. Řekl, že jsme se shromáždili, abychom vyjádřili, že to, co jsme s Pavlem prožili, bylo důležité. A pro mě to opravdu důležité bylo. Pavel měl neobyčejný dar analyzovat, co se kolem nás děje. Současně měl ale sklon svou analýzu předkládat způsobem, který leckdy bylo obtížné přijmout. Však také pan farář Matějka dvakrát ve své řeči nadhodil, že Pavel měl sklon provokovat.

No jo. Jenomže když se člověk nedal a současně Pavla opravdu přijal, tak zjistil, že stojí před někým, kdo je ve svém nitru pokorný, laskavý a skoro až bezbranný. Vnímá jsem jako privilegium, že jsem ho mohl poznat právě takového.

Z toho, co na pohřbu zaznělo, soudím, že právě ono popsané vnitřní ustrojení v něm vyvolávalo potřebu se nějak vymezit. Pavlův tatínek byl velmi silná osobnost. Působil jako farář v Hustopečích, kde se Pavel narodil, pak v Bohuslavicích, odkud si Pavel odnesl lásku k horám na obzoru, a pak se stal profesorem

na pražské evangelické teologické fakultě. Na jeho přání vystudoval teologii. Jako duchovní ale nikdy nepůsobil. Zlákala ho psychologie. Vystudoval ji – myslím, že alespoň částečně dálkově – na přelomu padesátých a šedesátých let. Pak pracoval ve skupině Langmaiera a Matějčka.

Pavlova obdarování a znalosti byly daleko všestrannější, než se obecně ví. Jako mladík vynikal v těsnopise. A to takovým způsobem, že si ho vyžádalo Národní shromáždění (tehdejší parlament) jako stenografa.

Pro své spolupracovníky byl velmi cenný tím, že ovládal statistické metody. Proto byl také úspěšný v návrhu vícero psychologických testů.

V době uvolnění v šedesátých letech se mu podařilo vyjet na delší dobu do USA (University of Illinois). Normalizační šed mu nepřála, podobně jako mnoha dalším. Docentem se stal až po roce '89, později byl pak jmenován profesorem. Nicméně v době normalizace nezháležel. A tak mohl již v roce 1990 vydat knihu Cesta životem – vzpomínám si, že Luděk Rejchrt ji vlastnil a velmi ji oceňoval. Před čtyřmi lety vyšla ve čtvrtém vydání. Publikoval pak již pravidelně, o dětské psychologii, agresivitě a šikaně, o soužití s Romy, o psychologii náboženství. V posledních letech velmi usiloval o rozhovor ve věci genderu. Několik článků na toto téma lze najít i v Českém bratru.

Nevím, jak se člověk opravdu může připravit na smrt. Vím ale, že Pavel se s fenoménem smrti vyrovnával odvážně a s nadějí po mnoho, mnoho let. Připisuje se mu výrok: Smrt je kámoš.

Aleš Drápal

VZPOMÍNKA

na bratra profesora PhDr. Pavla Říčana

O vánočních svátcích jsme se dozvěděli smutnou zprávu o úmrtí našeho milého bratra Pavla Říčana. Na Boží hod vánoční skončila pozemská životní pouť významného emeritního vysokoškolského profesora, předního českého psychologa a vědeckého pracovníka. Jako badatel se specializoval na vývojovou a klinickou psychologii, zvláště na agresí a školní šikanu. Podílel se na dalším vzdělávání lékařů a farmaceutů, zabýval se spiritualitou. Byl řazen mezi vedoucí vědecké pracovníky psychologie. Věnoval se výzkumu v oblasti lidských schopností a osobností a výuce na katedře psychologie. Svojí angažovaností se nakonec stal ředitelem Psychologického ústavu ČSAV a předsedou Československé psychologické společnosti.

Bratr Pavel Říčan šel ve šlépějích svého otce, kdy nejprve dokončil studium na Komenského evangelické fakultě a za několik let ještě získal doktorát za stu-

dium psychologie na Filozofické fakultě UK. Byl nejen pravidelným účastníkem bohoslužebných shromáždění našeho sboru, ale angažoval se v rámci ČCE. Připadá mi jako nedávno, kdy jsme spolu dlouze diskutovali o jeho možnosti stát se presbyterem, což se nakonec stalo skutečností. Aktivně se zapojil do sborové práce, zejména křesťanské služby. Někdy nás až překvapoval svým pedagogickým a precizním přístupem k řešení problémů. Po skončení své profesní činnosti opustil Prahu a s manželkou se přestěhoval na venkov. Stále se zajímal o církevní život, své názory sděloval prostřednictvím úvah uveřejňovaných v Evangelickém týdeníku Kostnické jiskry.

Velmi si vážíme veškeré práce, kterou za svůj život vykonal. Zanechal nám svou bohatou bibliografii, ze které můžeme čerpat jeho moudrost. Odešel ke svému Pánu, kterého celým životem miloval a dle svých možností mu i sloužil. Patří mu velký dík i od nás, členů branického sboru. Děkujeme Pánu Bohu, že jsme měli mezi sebou milého bratra Pavla, který nyní odpočívá v Jeho náručí.

Pavel Novotný

LEOŠ VERSUS CARNEGIE. 1:0

„Coca-cola? McDonald's? A co třeba rodina, přátelé, děti, láska? Co je víc než být doma a být tam rád?“

„Akustika Sternova Auditoria je pověstná, nepopsatelně prapodivně divukrásná.“

„Janáčkovovo dílo je bez jakéhokoli sporu dílem génia.“

Po dvaceti hodinách cesty a zdolání několika tisíc kilometrů včetně oceánu mi při pohledu na připravené hotelové lůžko málem vhrkly slzy do očí. It's over. Jsi v cíli. Ve městě, které nikdy nespí, se můžeš uložit ke spánku. Pro co že tolik povyku? Koncert v Carnegie Hall, sborový part v Janáčkově staroslověnské mši Glagolské. Bude to stát za to? Může to vůbec stát za to?

S pocity veskrze smíšeně pracovní-turistickými se sborista Pražského filharmonického sboru vydává na cestu za „velkou louží“. Bude to více turistika, nebo práce? Velice těžký odhad. Ale nepředbíhejme, nejdřív se tam dostat... Při vědomí, jak to nakonec bylo, si udělejme součet: tři hodiny v Praze na letišti, hodina letu do Curychu, přestup čili čekání další alespoň dvě hodiny na švýcarském letišti, devět hodin v letadle (mimočodem, samotný zaoceánský let není ani polovina

celkového času), skoro dvě hodiny jakýchsi procesů na JFK letišti už ve „velkém jablku“, kolem dvou hodin přesun z letiště a ještě něco čekání v cílovém prostoru hotelu, než se vyřídí formality. Zběžným počtem tedy těch dvacet hodin. Člověk má tendenci se po úmorném letu domnívat, že po přistání aeroplánu už je téměř na „úbytku“. Ó, jak bolavé je zjištění, že ještě zdaleka ne.

V osm hodin večer místního času, reálně ve dvě ráno při ignoranci lokálních hodiněk, uléhám do postele s myšlenkou, že mají vcelku naloženo ti filharmonici, míněni pražští sboroví – hned ve dvě odpoledne být *ready* na hudební produkci a pro Newyorčany velmi viditelně na jejich nejznámějším náměstí. To je snad nutné pojmut zodpovědně, když navíc nějaká zkouška je ještě dlouho před druhou! To se snad ani nevyplatí zhlížet New York, vždyť by pak usínali na pódiu! Houby, samozřejmě, že půjdou. Jak často má člověk tuhle příležitost? Koncert nekonzert...

Ale ono to asi nelze nazývat koncertem. Nazvěme to happeningem na ikonických Červených schodech na neméně ikonickém náměstíčku Times Square. Kolegyně už o tom vyprávěla... * Vizuální masáž reklamních obrazovek je skutečně výživná a k ní přikládá svou trošku do vjemového ohně i „filharmonák“. Problémy s nazvučením je asi možné za daných povětrnostních a metropolitních (sanitky, metro) podmínek očekávat, následný umělecký zážitek o ně poníženy rovněž. Přesto ale přichází blažený pocit jakési hrdosti. My malí Češi na chvíli ovládneme srdce klíčového města Ameriky! V ruchu velkoměsta je to samozřejmě plivnutí, ale zato velice příjemné. Intimní, niterná, subtilní píseň *Goin' Home*, adaptace Dvořákovy pomalé druhé věty ze symfonie Novosvětské v kontrastu se řvoucí němotou světelných blesků najednou vyznívá s akcentovaně rodinným tónem, s nějakým vnitřním významem, způsobem, že všechny obrazovky světa náhle blednou, zjevují svou nicotnost. Coca-cola? McDonald's? A co třeba rodina, přátelé, děti, láska? Co je víc než být doma a být tam rád?

Cestou na hotel Hilton – nelze si představovat karlínský Hilton, ten náš americký snídani poskytuje na úrovni průměrného domažlického penzionu (bez nadsázky) za přítomnosti nikoli nenevrých číšníků, kteří si samozřejmě neváhají říkat o spropitné – uvažuji co dál. Volný den si žádá speciální program, tedy překvapivě snadno realizovaná (děkuji za volňasek, Moniko!) volba padá na diváckou návštěvu světově patrně nejslavnější síně k provozování klasické hudby, tedy Carnegie Hall. Česká filharmonie hraje ten večer už podruhé, sólo má Gil Shaham. ** Patříčně se vystrojím, objevuju nenápadný nezáměrný rozparek v bílé košili a hrdě třímaje červenou obálku s nápisem „Carnegie Hall“ vyřáším po Broadwayi na místo určení. Míjím všudypřítomné stánky s rychlým občerstvením vyskytující se přibližně ve stejné frekvenci co travnatý oděr, až dorazím k toho

*) www.klasikaplus.cz/na-times-square-s-prazskym-filharmonickym-sborem-i-nahym-kovbojem

**) www.klasikaplus.cz/svetova-trida-ceska-filharmonie-v-carnegie-hall-cast-druha-a-treti

času plachtou zakryté, opravdu nenápadné, až odrazující budově. Interiér v daném případě příkře neodpovídá vnějšímu vzezření.

Houslista Gil Shaham, fenomenální virtuos, po krátké orchestrální introdukcí Dvořákova jediného houslového koncertu rozeznívá svoje stradivárky. Nádherný zvuk. Akustika Sternova Auditoria je pověstná, z vlastní zkušenosti skutečně nepopsatelně prapodivně divukrásná. Úvodní akordické rozklady do závratných výšin čtyřčárkovaných oktáv Gil přednáší s dechberoucí jistotou a lyrika jeho tónu je zmiňovaným akustickým prostředím ještě podpořena. Nastává tedy nad jiné příjemná chvíle s vroucnou Dvořákovou hudbou. Možná až moc příjemná? Laskyplnost situace podpírají měkké, sametové sedačky a značně vytopený sál. Po chvíli zjišťuju, že klimbám. Léta jsem to nezažil a zrovna tady v Carnegie budu usínat na výjimečném koncertě České filharmonie? Tak to tedy ne! Napni síly, Danieli! Město, které *nikdy nespí!!!* Není zbytí. Šestihodinový časový posun si vybírá svou daň. Duch chce, ale tělo je slabé... Na hotelovém pokoji v pouhém desátém patře – taky by to mohlo být ve čtyřiatřicátém v daném ubytovacím případě, fitko zdarma... – usínám krátce po deváté.

Den D, totiž 5. prosince 2024. Datum historicky prvního uvedení Janáčkovy *Glagolské mše* v klasickohudebním svatostánku. (Část [14] z věty *Svet* si tedy ještě pár let bude muset počkat; obvyklý škrť uplatněn i tentokrát...) Kvůli tomuto jsem sem cestoval, kéž by to nebylo zbytečně. Vždyť stejně tak mohl letět někdo místo mě – ve sboru je každý z podstaty nahraditelný, nikdo z jednotlivců nemá zásadní cenu, zároveň každý tam musí být, protože sbor je v principu součet jednotlivců. Nikdo není potřeba, každý je potřeba.

Premýšlím nad Janáčkovou *Glagolskou*. Méně připomínanou vlastností Isaac Stern Auditoria je jeho postrádání královského nástroje. Je to trochu symbolické. Proč by ve městě, kde urbanistickými dominantami jsou mrakodrapy, opovážlivé až drze čnící nad rovněž přítomnými kostely, měl instrument se sakrálními prostory spjatý mít hlavní slovo. Je jen logické, že paní Daniela při legendárním postludiu (nejen při něm, ale v tu chvíli klíčově) rozeznívá digitální imitaci píšťal.

A ještě, Janáčkovu dílo je bez jakéhokoli sporu dílem génia, ale zároveň dílem, které si žádá (kromě rytmicky přesného závěrečného vstupu basisty-sólisty; precizní rytmus je poněkud více žádoucí než předstih o dvě doby) místy také trochu hrubý, drsný, zemitý, syrový, naturalistický zvuk. Může nastat v prostoru, který akusticky něžně přikrývá a vždy trochu jemní zvukovou výslednici? Není to trochu moc chtít po *Glagolské* ten pravý účinek v tomto sále? Ještě štěstí, že závěrečná *Intráda* tak silně evokuje dechové bigbandy, které Amerika miluje. Po závěrečném dvojúderu na příslušný tympán se spolehlivě dostavuje nadšený aplaus. Konec dobrý, všechno dobré. Leoš to dokázal. Mělo to cenu.

PŘEDSEVZETÍ, KTERÉ STOJÍ ZA TO

Není to tak dávno, co jsem v rádiu slyšel, jak se nám ten rok '24 povedl. Že byl prý plný štěstí, lásky, pohody a porozumění.

Byl tedy loňský rok skutečně takový, když na jeho sklonku čeští vědci zjistili, že dětem chybí víc rodičovské lásky? Že se jim rodiče nevěnují buďto vůbec, anebo jen velmi málo.

Byl opravdu takový, když podle nedávného vyjádření psychologa Maxe Kašparů se jeden ze zahraničních studentů k ročnímu pobytu u nás vyjádřil, že „žijeme v zemi, kde nic není hanba“? To je docela otřesné zjištění, nemyslíte? Zjištění, nad kterým se mi chce parafrázovat písničku Divné to věci dnes dějou se v Česku. A žel nejen u nás.

Kam se poděla úcta k rodičům a starším? Co se to děje, že ani o Vánocích a Velikonocích z rádia nezmizí horoskopy? A o novinách a časopisech ani nemluvě. Co vedlo mého bratra, aby v čase covidu rozesílal biblické verše, které zcela jasně ukazovaly na Boží přítomnost v našich životech? Je snad náhoda, že si Marek Zikmund jako text svého instalačního kázání vybral Izajášovu výzvu „HLEDEJTE HOSPODINA“? Je také náhoda to, že poslední dobou přemítám nad Jošiášovou reformou a že ústředním tématem letošního farářského kurzu je Světlo ve tmě?

Nic není, milí čtenáři, náhoda a my teď máme dvě možnosti.

- 1) Rezignovat a emigrovat někam, kde úcta a láska ještě neztratily na svém významu. To by ale znamenalo utéct před sebou samým a nic by se tím stejně nevyřešilo. Ona by nás ta temnota stejně dostihla a dříve nebo později by nás pohltila.
- 2) Začít kolem sebe šířit lásku. Stát se podle Kristova příkazu tou pravou solí a tím pravým světlem.

Víte, tak si říkám, že je škoda, že některé písničky ze starého zpěvníku se z toho nového nějak vytratily. Třeba 483 „To jedno mějme stále na paměti“, kterou jsem zcela úmyslně vybral ke kázání na neděli 5. 1. do Benešova.

Možná, že jste si do Nového roku nedali žádné předsevzetí. Podle vzoru druhé sloky této písně: „Toť jeho vůle a náš svatý úkol: stát k sobě v lásce, ke všem bratřím vůkol! Jen tím se naše víra měří, a svět v něj věří“, bychom si toto ale měli dát.

A pokoj Boží převyšující každé lidské pomýšlení, ať střeží vaši mysl, od tohoto času, až na věky!!!

Pavel Sivák

POZVÁNKA

Zveme všechny zájemce o zdokonalení práce s počítačem, tabletem či mobilem do kulturního centra Záhorského na středu 25. ledna v 15.30. Kdo netrefíte, sejdem se v 15.15 na zastávce autobusu Poliklinika Barrandov.

Elektroniku, se kterou potřebujete pomoci, vezměte s sebou. Pokud nevezmete, bude vám zapůjčen počítač

Jarka Pecharová

MODLITBA POUTNÍKA

*Můj Pane, Bože, netuším, kam jdu.
Nevidím cestu před sebou.
Nevím jistě, kam vede...
A neznám doopravdy ani sebe,
a to, že si myslím, že následuji tvoji vůli,
neznamená, že tak skutečně činím.
Ale věřím, že touha tě potěšit tě skutečně těší.
A doufám, že tuto touhu mám ve všem, co dělám.
Doufám, že nikdy neudělám nic bez této touhy.
A vím, že když tak budu činit,
povedeš mě po správné cestě,
i když o tom nemusím nic vědět.
Proto ti budu vždy důvěřovat,
i když se mohu zdát ztracený
a ve stínu smrti. Nebudu se bát,
protože ty jsi vždy se mnou
a ty mě nikdy nenecháš,
abych svým
nebezpečím
čelil SÁM.*

Thomas Merton
(vyhledala Jarka Pecharová)

KONTAKTNÍ INFORMACE

ÚŘEDNÍ HODINY KAZATELKY VĚRY HÁJKOVÉ po předchozí domluvě

SBOR ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

Modřanská 1821/118, 147 00 Praha 4 – Braník

Telefon: 244 461 037, 776 310 455 (kazatelka Věra Hájková)

604 116 437 (kurátor Jan Jeroným Zvánovec)

E-mail: branik@evangnet.cz

ČÍSLO ÚČTU: I35027438/2010

Variabilní symboly:

0 nebo žádný var. symbol – dar na potřeby sboru,

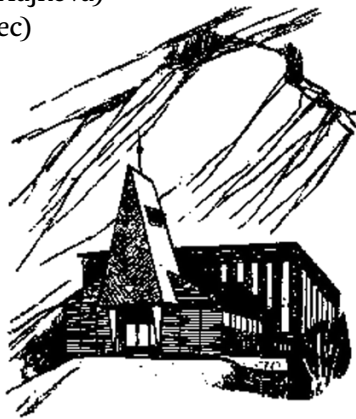
111 dar na křesťanskou službu, 222 salár,

333 mimořádný dar, 444 Jeronýmova jednota,

555 nepálská studentka, 777 mimořádná sbírka,

888 stavební fond kostela,

999 celocírkevní (či seniorátní) sbírka

PRAVIDELNÝ SBOROVÝ PROGRAM

na 2. straně časopisu

web: <https://branik.evangnet.cz>

BRÁNA

měsíčník pro členy a příznivce sboru ČCE Praha-Braník

XXXI. ročník, číslo 1/leden 2025

Vychází zpravidla třetí neděli v měsíci.

Redakce: Eva Friedrichová, Jarka Pecharová, Alžběta Slabá.

Sazba: Miloš F. Pechar, kesolim@seznam.cz.

Korektury: David Navara, Jiří Holý, Petr Bísek.

Archiv časopisu: <https://branik.evangnet.cz/zivot-sboru/brana>.

Redakční uzávěrka časopisu je první pondělí v měsíci.

Příspěvky posílejte e-mailem: branicka-brana@evangnet.cz.

Autorům děkujeme za články i fotografie.

náš perníkový betlém a sestry, které se postaraly o jeho stavbu